



بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

**دستورالعمل اجرایی تأمین و فروش ارز اربعین مواکب، دستگاهها
و نهادهای عمومی خدمت‌رسان در سال ۱۴۰۵**

اداره پیش بازار ارز

دستورالعمل اجرایی تأمین و فروش ارز اربعین مواکب، دستگاهها و نهادهای عمومی خدمت‌رسان در سال ۱۴۰۵

به استناد جزء (۱) بند (ب) ماده (۴) و ماده (۳۷) قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۴۰۲/۰۳/۳۰ - و در راستای تحقق توافقات منعقد شده با ستاد مرکزی اربعین وزارت کشور (موضوع مکاتبه شماره ۹۳۸۴ مورخ ۱۴۰۵/۰۲/۰۹)، و به منظور تمهید و تنسيق مقدمات لازم برای تأمین، عرضه و فروش ارز مورد نیاز مواکب، دستگاهها و نهادهای عمومی خدمت‌رسان اربعین حسینی در سال ۱۴۰۵، با هدف انتظام‌بخشی به فرآیندهای عملیاتی، ارتقای شفافیت در شبکه فروش و تضمین رعایت حقوق متقاضیان، مفاد «دستورالعمل اجرایی تأمین و فروش ارز اربعین مواکب، دستگاهها و نهادهای عمومی خدمت‌رسان در سال ۱۴۰۵» که از این پس در این دستورالعمل «دستورالعمل» نامیده می‌شود، به شرح مواد و تبصره‌های آتی تصویب و ابلاغ می‌گردد:

ماده (۱) - تعاریف و دامنه شمول: در این دستورالعمل، عناوین و اصطلاحات زیر در معانی مشروح ذیل به کار می‌روند:

- ۱- **بانک مرکزی:** بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.
- ۲- **نهاد فروشنده:** کلیه بانک‌های دارای مجوز معتبر انجام عملیات ارزی از بانک مرکزی.
- ۳- **ارز اربعین مواکب، دستگاهها و نهادهای عمومی خدمت‌رسان:** ارز موضوع این دستورالعمل که به منظور ارائه خدمات عمومی و در چارچوب ضوابط مقرر در این ابلاغیه، به متقاضیان واجد شرایط عرضه و فروخته می‌شود.
- ۴- **متقاضی:** شخص حقوقی واجد شرایطی که با ارائه مدارک معتبر هویتی و با رعایت ضوابط مقرر در این دستورالعمل، درخواست خرید ارز اربعین مواکب، دستگاهها و نهادهای عمومی خدمت‌رسان را به نهاد فروشنده ارائه می‌نماید.
- ۵- **سامانه سنا:** سامانه نظارت ارز بانک مرکزی که ثبت و نظارت بر تراکنش‌های موضوع این دستورالعمل در آن انجام می‌پذیرد.
- ۶- **سامانه ناخدا:** سامانه نظام مدیریت خدمات ارز ایران، مورد بهره‌برداری ستاد مرکزی اربعین وزارت کشور جهت ثبت اولیه تقاضاها، احراز نیاز و تخصیص کد رهگیری (کد ناخدا) مربوط به متقاضیان مشمول.

ماده (۲) - منبع تأمین، نوع ارز و سقف فروش: تأمین و فروش ارز موضوع این دستورالعمل، از محل منابع داخلی نهاد فروشنده و به صورت اسکناس انجام خواهد پذیرفت. فروش ارز مزبور صرفاً در قالب دینار عراق (IQD) و حداکثر تا سقف اعلامی وزارت کشور برای هر متقاضی، با نرخ مورد تقاضا و توافق متعاملین، مجاز است.

- **تبصره -** نهاد فروشنده مکلف است پیش از انجام معامله، نرخ فروش ارز را به صورت شفاف، قابل رؤیت و غیرمبهم به متقاضی اعلام نماید.

ماده (۳) - اشخاص واجد شرایط و مدارک مورد نیاز: فروش ارز موضوع این دستورالعمل، صرفاً در چارچوب ثبت اولیه تقاضاهای ارزی توسط وزارت کشور (ستاد مرکزی اربعین) در سامانه ناخدا، مشتمل بر ارائه اطلاعات تفکیکی متقاضیان و تأیید میزان نیاز هر یک، انجام می‌پذیرد. مدارک لازم برای انجام فروش عبارت است از: اصل کارت ملی نماینده متقاضی، معرفی‌نامه تأیید شده توسط ستاد توسعه و بازسازی عتبات عالیات (در سطح استان)، در اختیار داشتن کد ناخدایی متناظر با تقاضای ثبت‌شده در سامانه ناخدا.

- **تبصره (۱) -** فروش ارز موضوع این دستورالعمل، موکول به ثبت اطلاعات متقاضی در سامانه سنا ذیل سرفصل «تأمین ارز اربعین مواکب، دستگاه‌ها و نهادهای عمومی خدمت‌رسان» با کد عملیاتی (۱۳۰) توسط نهاد فروشنده خواهد بود.

- **تبصره (۲) -** مسئولیت احراز هویت متقاضی (KYC)، صحت انتساب مدارک، انطباق هویت و مالکیت حساب اشخاص مشمول با اسناد ارائه‌شده، و رعایت کلیه ضوابط مربوط به سقف، شرایط و ثبت اطلاعات، بر عهده نهاد فروشنده خواهد بود.

ماده (۴) - بازه زمانی فروش و حدود زمانی ثبت عملیات: فروش ارز موضوع این دستورالعمل از ابتدای روز کاری شنبه مورخ ۱۴۰۵/۰۴/۱۳ آغاز و حداکثر تا ساعت ۱۵:۰۰ روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۵/۰۵/۱۲ ادامه خواهد داشت. با اختتام بازه زمانی مزبور، سرفصل «تأمین ارز اربعین مواکب، دستگاه‌ها و نهادهای عمومی خدمت‌رسان» متناظر با کد عملیاتی (۱۳۰) در سامانه سنا از چرخه عملیاتی خارج شده و متعاقباً امکان ثبت هرگونه تراکنش جدید، اصلاح اطلاعات منتهی به ایجاد فروش جدید، یا بازنویسی مؤثر در ثبت معامله، در بستر یادشده، مسدود و ممتنع خواهد بود.

- **تبصره -** نهاد فروشنده مکلف است کلیه ترتیبات اجرایی، فنی و کنترلی لازم را به‌گونه‌ای فراهم آورد که هیچ‌گونه تعهد به فروش، ثبت یا بازنویسی اطلاعات، خارج از بازه زمانی مقرر در این ماده، انجام نپذیرد.

ماده (۵) - ترتیبات اجرایی عرضه و تکالیف نهاد فروشنده: نهاد فروشنده مکلف است ضمن اطلاع‌رسانی عمومی، بهنگام و مؤثر در خصوص اسامی، نشانی، ساعات فعالیت و سایر مشخصات شعب یا واحدهای عرضه‌کننده ارز اربعین مواکب، دستگاه‌ها و نهادهای عمومی خدمت‌رسان، ترتیبی اتخاذ نماید که واحدهای اقدام‌کننده فروش، در کلیه ایام غیرتعطیل واقع در بازه موضوع ماده (۴)، نسبت به عرضه و فروش ارز به متقاضیان واجد شرایط اقدام نمایند. همچنین نهاد فروشنده مکلف است در صورت ابلاغ بانک مرکزی، آمادگی لازم برای استمرار خدمت‌رسانی در ایام تعطیل را نیز فراهم آورد.

• **تبصره (۱) -** نهاد فروشنده موظف است فهرست کامل شعب یا واحدهای فعال در فروش ارز اربعین مواکب، دستگاه‌ها و نهادهای عمومی خدمت‌رسان را، مشتمل بر نام بانک، استان، شهرستان / شهر / روستا، نام شعبه، کد شعبه، نشانی، شماره تلفن و ساعات فعالیت، حداکثر تا پایان وقت اداری روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۵/۰۴/۱۰، ضمن درج در درگاه‌ها و بسترهای رسمی اطلاع‌رسانی خود، به صورت مکتوب به اداره پایش بازار ارز بانک مرکزی اعلام نماید.

• **تبصره (۲) -** نهاد فروشنده موظف است برآورد خود از حجم قابل تأمین منابع دیناری از محل منابع داخلی برای دوره فروش ارز اربعین مواکب، دستگاه‌ها و نهادهای عمومی خدمت‌رسان را حداکثر تا پایان وقت اداری روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۵/۰۳/۲۷ طی مکاتبه رسمی به اداره پایش بازار ارز اعلام نماید. همچنین حجم نهایی منابع دیناری تأمین‌شده و در دسترس باید متعاقباً و حداکثر همزمان با ارسال فهرست موضوع تبصره (۱) این ماده، به اداره مزبور منعکس گردد.

ماده (۶) - رعایت قوانین و مقررات بالادستی و مسئولیت‌ها: کلیه قوانین، مقررات، دستورالعمل‌ها و بخشنامه‌های ابلاغی ناظر بر عملیات ریالی و ارزی نهاد فروشنده، به‌ویژه احکام مربوط به لزوم صدور و ارائه صورت حساب معتبر، منقح و قابل استناد، مشتمل بر کلیه اطلاعات مندرج در سامانه سنا و منضم به مستند حاوی اطلاعات شماره مسلسل اسکناس‌های تحویلی به متقاضی، به صورت رسمی و ممهور، توسط آن نهاد، متناظر با مفاد تبصره (۲) ماده (۲) مکرر قانون اصلاح قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز، در خصوص عملیات موضوع این دستورالعمل نیز نافذ و لازم‌الرعایه خواهد بود. متعاقباً مسئولیت حسن اجرای این دستورالعمل، استقرار کنترل‌های داخلی، صحت‌سنجی مدارک و اطلاعات، رعایت سقف‌ها و مواعد، انطباق ثبت‌های سامانه‌ای با واقع، نگهداری مستندات و پاسخ‌گویی در قبال هرگونه تخلف یا قصور، بر عهده نهاد فروشنده خواهد بود و هیچ‌یک از مفاد این دستورالعمل، نافی مسئولیت‌های قانونی مدیران، متصدیان، کاربران سامانه‌ای و واحدهای اجرایی ذی‌ربط نخواهد بود.

ماده (۷) – سایر احکام: موارد مسکوت در این دستورالعمل، تابع قوانین و مقررات عام و خاص حاکم بر عملیات پولی و ارزی، ضوابط ابلاغی بانک مرکزی، تصمیمات متقدم یا عندالاقضاء آتی این بانک و تفسیر رسمی مراجع ذیصلاح در حدود اختیارات قانونی خواهد بود.

این دستورالعمل مشتمل بر (۷) ماده و (۵) تبصره در جلسه مورخ ۱۴۰۵/۰۳/۱۹ کمیسیون ارز بانک مرکزی به تصویب رسید و از تاریخ ابلاغ، قابل اجرا می‌باشد. کلیه نهادهای مشمول متقاضی اجرا، مکلفند ترتیبات اجرایی، سامانه‌ای، کنترلی و اطلاع‌رسانی لازم برای حسن اجرای آن را در تاریخ‌های معنون در دستورالعمل و پیش از شروع بازه فروش، فراهم آورند.